

TEDENSKA SLIKE

PRILOGA

DOMOVINI

Leto I

V Ljubljani, dne 30. aprila 1926

Štev. 22

Oznanjevalec pomladi

Komaj se pokažejo prve prekopine v solčnih rebrih, komaj si upamo misliti na pomlad in vzbuditi pomladansko hrepenenje, že zašušti med lovci. Kjer se le dva sestaneta, govorita le o divjem petelinu: Jeli bo pel in kje bo pel. Ko pa se glasi kos zlatokrhum in flavtist droz, takrat majo lovci malo spanja. Že v ranih urah hite v gozd in prisluškujejo, kje se bo oglasil.

Pravi lovci pa ga ne streljajo prve dni, takoj ko so ga ugotovili, nego čakajo, da petelin oplodi kokoši, kajti le tako je mogoče, da ostanejo petelini tudi za poznejša leta. Poseben užitek lovca prijatelja narave je, če more biti na veliko noč v gozdu in poslušati tega čudnega pevca, ki se tudi veseli vstajenja mlade vesne.

Ko pa pride zeleni sv. Jurij, ko prične zeleneti in ko cveto črešnje, takrat je prišel pravi čas za odstrel petelina, da si ga lovec prilasti in shrani za spomin.

Baš pri divjem petelinu se izkaže, kdo je pravi lovec in kdo je mrhar —, kdo lovi radi užitka in kdo radi mesa. Divji petelin ni posebno okusen in nekateri lovci so izrekli šaljivko, iz katere se razvidi, da jim ni za meso. Pripovedujejo, da naj se meso divjega petelina obesi nad gnojišče in tam tako dolgo pusti viseti, da pregnije vrstica, potem pa naj se meso — zakoplje.

Kakor že omenjeno, so pri lovu na divjega petelina druge posebne mikavosti. Poleg krasnega jutra so kaj mikavi tudi lovski sestanki v lovskih, pastirskih, včasih pa celo tudi v oglarskih kočicah, kjer se lovci izborno zabavajo, čeprav je v koči polno dima. Gozdna pozvija jih privablja.

Divjemu petelinu se lovec le takrat lahko približa, kadar poje. Petelinje petje sestoji iz čudnega klepanja, tolčenja s kljunom, ki se sliši v mirnem jutru le na razdaljo dobrih 200 korakov in končnega škripanja, ki je slično brušenju kose. Kadar petelin brusi, močno odpira kljun. Podaljšana kost, ki štrli od kljuna prema slušnemu kanalu pri močno odprtem kljunu zapre slušni kanal in baš radi tega ne sliši. Vidi pa tudi med brušenjem, kar je lahko že marsikak lovec opazil, ako je stopil preveč na plan.

Brušenje traja par sekund, kar lovec mora uporabiti za približevanje. Po dva koraka lahko naredi. Med brušenjem lovec lahko celo zavriska in petelin ne bo nič opazil. Dogodilo se je celo, da ga je lovec med brušenjem streljal in zgrešil in petelin je kar naprej pel.

Petelinov je v naših loviščih skoraj vedno več. Pred leti so jih precej zatrli, mnogo so jih uničile razne robarice in najbrže je bila tudi med divjimi kokošmi bolezen.

Odkar pa se izvaja precej strogo lovski zakon, da se ne strelja divjih kokoši in so lovci tudi sami uvideli, da je škoda preganjati to lepo ptico, ki ne dela posebne škode, edino, da včasih poščiplje smrekove, jelove ali borovčeve odrastke, so se petelini znatno pomnožili in dvignili vrednost naših lovišč.

Nespametno in škodljivo za lovišče pa je zopet, ako se petelini preveč ščitijo. Kaj radi se pojavijo hudi pretepači, ki vznemirjajo ves revir in preganjajo druge miroljubne pevce. Navadno eden odneha, večkrat pa se dogodi, da noče nobeden odnehati, dokler eden ne obleži mrtev na bojišču. Kakor hitro je petelin izvojeval z enim dvo-boj, si poišče drugega in ga zopet preganja. Mlajši, slabjši petelini so prisiljeni zapustiti lovišča, z njimi pa se preselijo tudi njih drobne, rjave grahaste ženice.

Divji petelini pa ne pojo samo v pomladnih jutrih, oglašajo se včasih tudi zvečer. Največkrat se jih sliši v jutrih aprila do srede maja in pa avgusta in septembra, kakor pravijo, med smarnimi mašami.

Kakor že omenjeno, so divji petelini zelo razširjeni po naših gozdovih, toda do zadnjih let se naši lovci niso posebno zanimali za ta prekrasni lov.

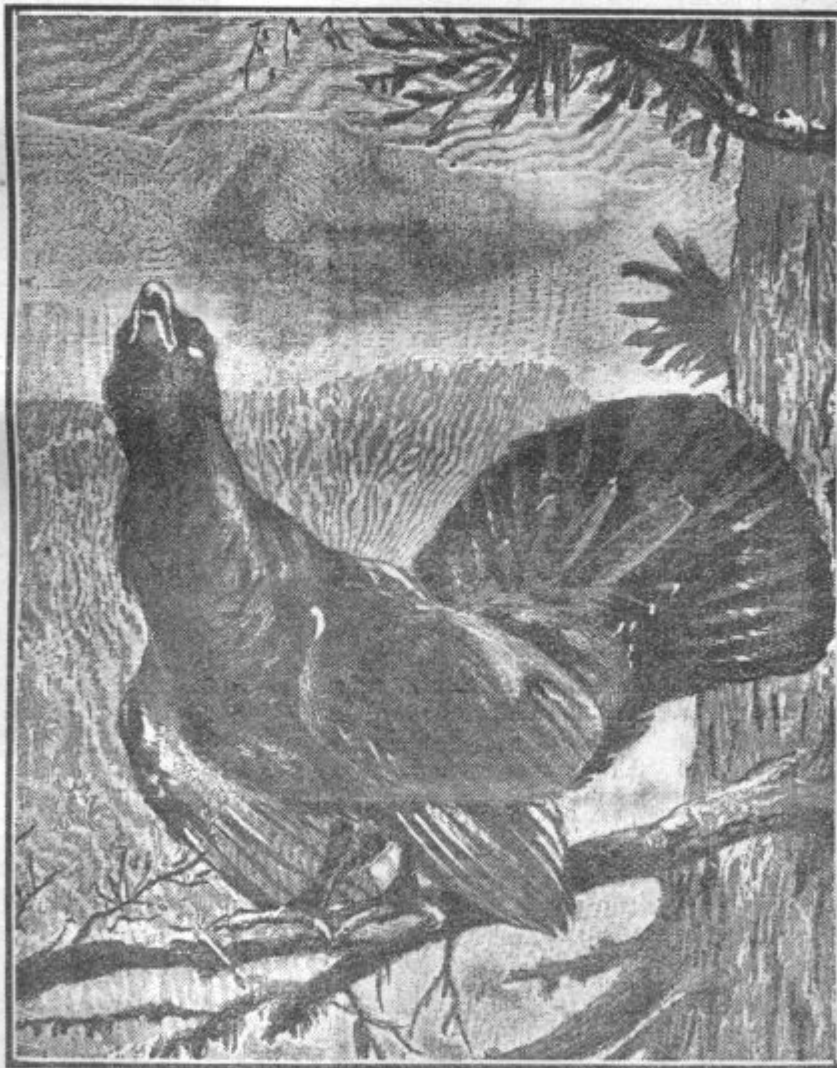
V kolikor nam je znano, so jih streljali največ jeseni, rekli so, da je kuretina zrela o sv. Andreju, takrat so namreč mladiči dorastli. Streljali so vse vprek, ne glede na spol in naredili so s tem veliko škodo, tako, da se je število znatno skrčilo.

Pravilni petelinji lov so v Sloveniji gojili že več kot pred 10 leti «Hribovci», tako se nazivajo stanovalci na pobočju

Jelovice, kjer je bilo pred leti največ divjih petelinov. Oglarji in drvarji, ki so mnogo bivali v gozdu, so peteline opazovali in to sporočili lovozakupnikom. Ti so prišli sami, ali pa povabili kakega gosta, da je prišel odstreliti petelina. Oni, ki je petelina pokazal, pa je dobil navadno lepo napitnino.

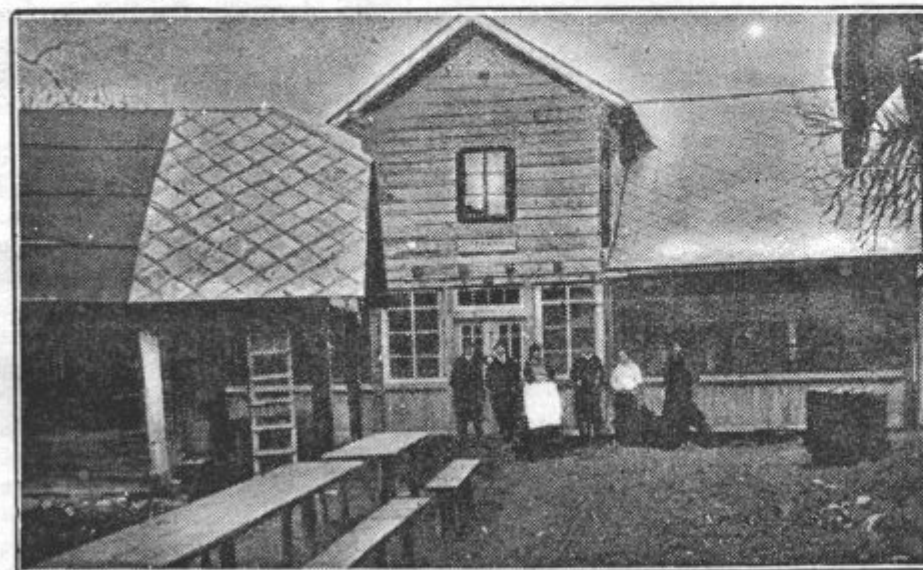
V zadnjih letih so se divji petelini jeli pojavljati vedno nižje in iz gorenjskih hribov, so se razširili preko ljubljanske okolice daleč na Dolenjsko. Pa tudi pri lovu je mnogo spremembe. Pred leti se je navadno smatralo, da ima pravico petelina streljati samo gospoda, dandanes pa je to drugače. Tudi naši kmetski lovci spoznavajo lepoto petelinjega lova in kaj radi posečajo gozd v ranih pomladnih jutrih in uživajo čar probujajoče se pomladi.

S tem, da bomo upoznivali kras narave, bomo našo domovino mnogo bolj vzljubili in opustili mnogo slabega. Rani pohodi po gozdih pa so tudi zelo zdravi in nas znatno krepijo.

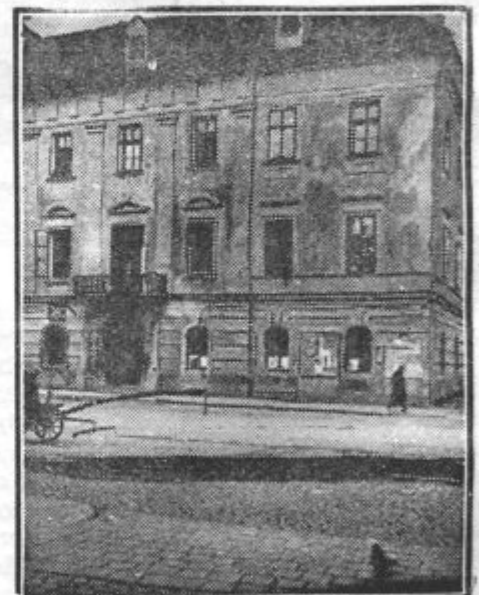
Sežiganje obrabljene papirnatega denarja v Ljubljani. Novčаницe po 25 par in pol dinarja so bile že v zelo slabem stanju in so jih zato vzeli iz prometa, ko je prišel kovani drobiž v promet. V Ljubljani je te raztrgane in umazane novčаницe morala še enkrat natanko prešteti, zaviti in zapečatiti posebna komisija, katero vidimo na zgornji sliki pri delu. Potem so bankovce naložili na vozove, kakor vidimo na mali sliki na desni strani, s katerimi pobirajo smeti po Ljubljani, in jih dobro zastražene prepeljali v mestno elektrarno. Dne 12. t. m. so imeli Ljubljanci imenitno elektriko, ker so kurili peči pod kotli s samimi bankovci za več milijonov dinarjev, kakor nam to kaže spodnja slika. Novčаницe so bile že tako mastne, da so bile trikrat težje kot nove.

Celjska koč pod Tolstim vrhom je prenovljena in povečana, ker prihaja vedno več domačinov in tujcev občudovat prekrasni razgled na planine in po lepi Savinjski dolini.

Tuga. Iz belega marmorja izklesani kip nam predstavlja žalostno ženo, ki si je obraz zakrila s pajčolanom. Kako umetno je to napravil kipar, da vidimo vse poteze obraza, čeprav je pajčolan iz kamena.

Postopje okrožnega sodišča v Celju je v tako slabem stanju, da jetnikom morajo vsak večer pobrati obleko, da ne pobežnejo.

Ženska — gasilec. Za sedaj so se ženske še samo na Angleškem lotile tega človekoljubnega poklica.

Nemški cesarski grad v Berlinu, kj si ga sedaj vsakdo lahko ogleda tudi znotraj.

Bik iz Kanade v Severni Ameriki, kjer je živinoreja najbolj razvita

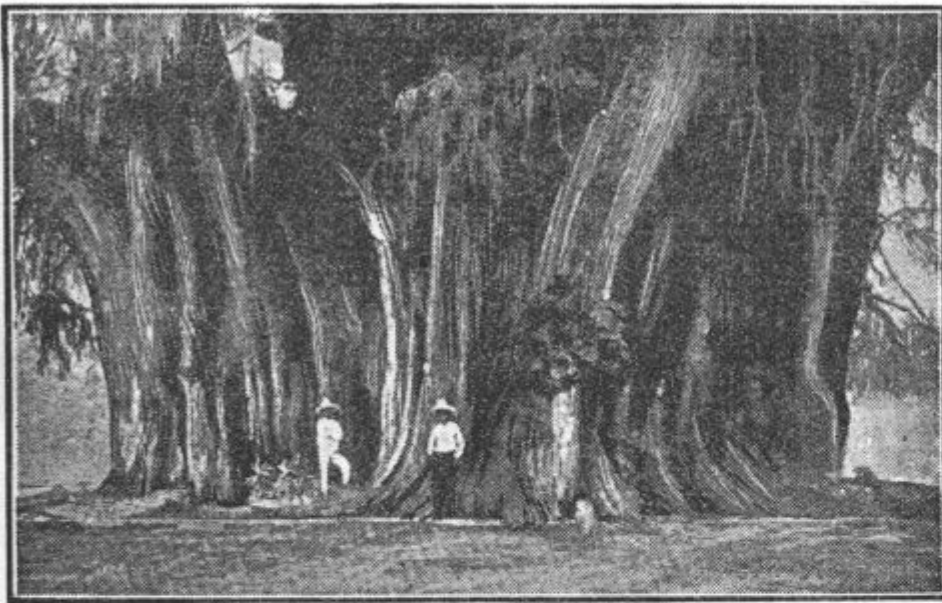
Lov za zlatom z letali. V Ameriški državi Kanadi so našli velika ležišča zlata ob Rdečem ezeru, kjer vlada dolga in huda zima. Na slikah vidimo letala in iskalce pred poletom za srečo.

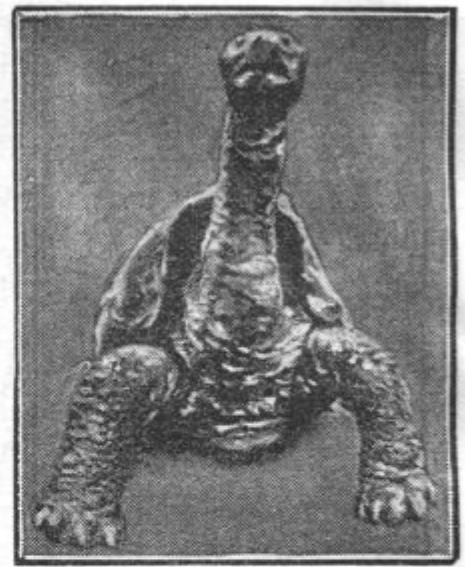
Premožna žena iz Udže,

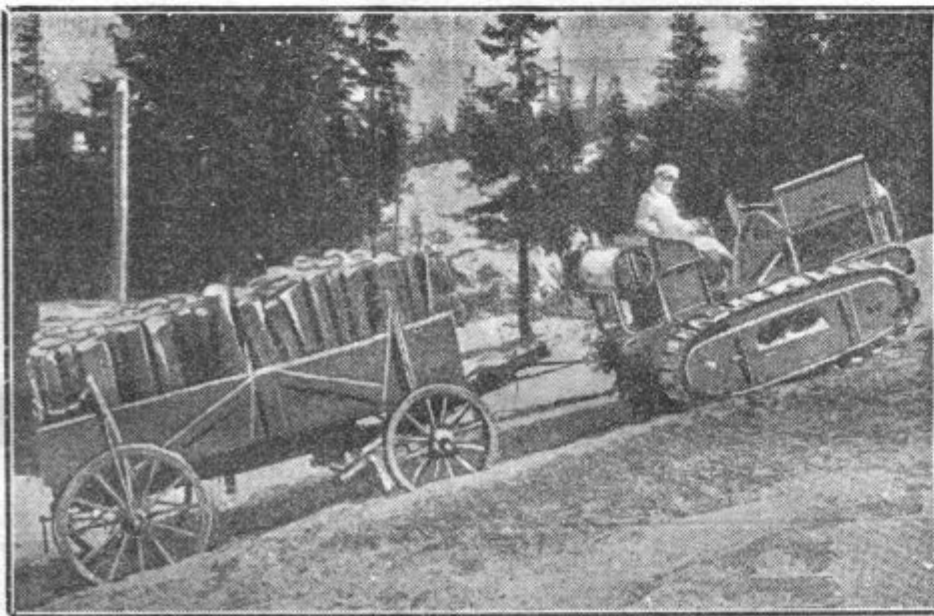
Obzidje mesta Uždje ali Udže v severni Afriki, kjer je baje grob sv. Janeza Krstnika, ki ga tudi Mohamedanci časte kot svetnika.

Močvirska cipresa na nekem pokopališču v državi Mehiki v severni Ameriki je stara že več tisoč let. Najdebelejše drevo na svetu je visoko le 46 m, njen obseg pa meri 54 m.

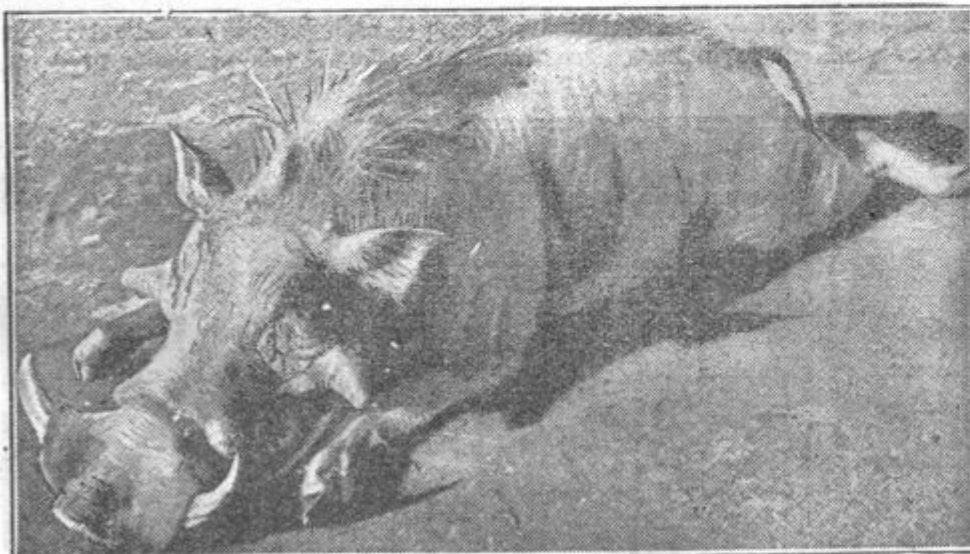
Velikanska želva z Galapaških ali Želvinih otokov Južne Amerike ima za želve nenavadno dolg vrat in tehta 100 kil.

Tank namesto vprežne živine. V svetovni vojni so se Nemci umaknili šele, ko so Francozi in Angleži šli nad nje s tanki. Te strašne pošasti so bile majhne jeklene trdnjavnice z vojniki, strojnicami in malimi topovi, ki so se pomikale čez močvirja, strelske jarkove in žične ovire kot velikanske, ogenj bruhajoče gosenice. Kakor pod kolesa težkega voza, ki so se zajedle v blato, podkladajo deske in kamne, da voz izvlečejo, te podklade nosi tank kar s seboj in se po njih tudi premika dalje, kakor če bi vlak nosil tračnice s seboj in bi se vile čez kolesa lokomotive. Sedaj so tank razorožili in ga dali v »civilno« službo z imenom traktor ali vlačilec, da vlačijo po močvirnih ravninah in najbolj razdrtih grapah hlode in drva.

Ognjenik Mauna Loa na Havajskih otokih v Tihem oceanu je zopet bljuval in z razbeljenim peskom in pepelom zasul vasi in polja.

Divji merjasec, ki živi po pragozdnih vroče Afrike.

Indijski svečenik, ki si hoče s trpinčenjem svojega telesa zaslužiti zveličanje. Več tednov stoji na eni nogi, naslonjen na blazino, ki je obešena na naši sliki nevidni vrvi.